

ISBN: 978-605-7949-22-6

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A. Ş.

Ketebe Yayınları: 103

Tarih

Editör

Sezai Saraç

Kapak

Harun Tan

Düzeltili

Cihan Aldık

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Ocak 2019
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212. 612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Matsis Matbaa Hizmetleri

San. ve Tic. Ltd. Şti

Sertifika No: 40421

Tevfik Bey Mah. Dr. Ali Demir Cad.

No: 51 Sefaköy Küçükçekmece /

İstanbul - Tel: 212 624 21 11

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Tematik İslam Tarihi

ADNAN DEMİRCAN

KETEBE

Adnan Demircan

1963 tarihinde Mardin'in Ömerli ilçesinde doğdu. 1987'de Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde İslâm Tarihi ve Uygarlığı Bilim Dalında Yüksek Lisansını 1989'da, doktorasını 1994 yılında tamamladı.

1992'de Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne İslâm Tarihi Araştırma Görevlisi, 1994 yılında Yardımcı Doçent olarak atandı; 1996'da Doçent, 2003'te Profesör oldu.

Çalışmalarını İslâm tarihinin ilk dönem siyasî tarihi, özellikle de muhalif gruplar üzerine yoğunlaştıran Demircan'ın yayımlanmış birçok kitabı, müşterek çalışmalarda bölüm yazarlığı ve makalesi bulunmaktadır. Ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılarda sunduğu birçok bildirisini bulunmaktadır. Ayrıca çeşitli çeviri ve telif projelerinde editörlük yapmaktadır.

İçindekiler

Önsöz	9
-------------	---

I. Hz. Peygamber ve Dönemi

Allah Elçisi'nin Soyu	15
Allah Elçisi'nin Sireti ve Sureti	17
Kızlarını Diri Diri Gömen Toplumdan Onlara Değer Veren Topluma	23
Mekke'de Müslümanlara Yapılan İşkenceler	32
Dünya Tarihini Değiştiren Kutlu Yolculuk	37
Muhacire Ensar Mülteciye Kardeş Olmak	44
Hz. Peygamber (s.a.v.) Döneminde Gizli Bir İhanet Karakteri Olarak Münafıklık	50
Büyük Bir İhanet	58
Hz. Peygamber'e (s.a.v.) Düzenlenen Suikastlar	62
Hz. Peygamber (s.a.v.) Döneminde İstihbarat	67

II. Hz. Peygamber'in Ailesi, Yaşantısı ve Arkadaşları

Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Ailesi	81
<i>Allah Elçisi'ne İlk İman Eden Kadın: Hz. Hatice</i>	81
<i>Müminlerin Annesi Âişe'ye İftira</i>	88
<i>Babasının Annesi Hz. Fâtıma</i>	96
Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Gözünde Kadın	101

Hız. Peygamber'in (s.a.v.) Arkadaşları.....	107
<i>Yalnız Sahabî</i>	107
<i>Elçi'nin Müezzini</i>	113
<i>Kazançlı Ticaret</i>	119
<i>Kur'an Öğretmeni</i>	122
<i>Allah'ın Kılıcı</i>	125
<i>Hakikate Teslimiyet</i>	134
Hız. Peygamber'in (s.a.v.) Orucu ve Ramazanı.....	137
Saadet Asrında Yemek Kültürü.....	143

III. Râşid Halifeler

Rařid Halifeler ve Siyaset.....	157
<i>Hız. Muhammed'in (s.a.v) İzinde Rařid Halifeler Devri</i>	157
Rařit Halifeler Döneminde Siyaset.....	164
<i>Ashabın Siyasi Tutumu Üzerine</i>	172
<i>Rařid Halifeler Döneminde Devlet Yönetimi</i>	177
Hız. Ebû Bekir (r.a.) ve Dönemi.....	187
<i>İlk Halife Hız. Ebû Bekir</i>	187
<i>İlk Hutbesi Çerçevesinde</i>	
<i>Hız. Ebû Bekir'in (r.a.) Siyasi Anlayışı</i>	195
<i>Yalancı Peygamberler</i>	199
Hız. Ömer (r.a.) ve Dönemi.....	204
<i>Adil Halife</i>	204
<i>Amvâs Veba Salgını</i>	212
Hız. Osman (r.a.) ve Dönemi.....	217
Hız. Ali (r.a.) ve Dönemi.....	225
<i>Hız. Ali'nin İktidar Yıllarında İslam Dünyası</i>	225
<i>Kur'an Hakemliđi</i>	233
<i>İhtilafıtan Çıkış Yolu Olarak Tahkim</i>	238
Hız. Hasan (r.a.) ve Dönemi.....	244
Rařid Halifeler Döneminde Zekât.....	249

IV. Emeviler

Emevi Döneminde Muhalefet ve İsyanlar	261
Fitne Döneminde Muaviye'nin Siyasi Tutumu	267
Hucr b. Adı'nın Yargılanması ve İdamı	273
Ümmetin Çetin İmtihanı Kerbela	277
Sosyal Adaletin Zirvesinde Bir Halife:	
Ömer b. Abdülaziz	284
Ömer b. Abdülaziz'in Haricilerle İlgili Politikası	291
Abdullah b. Zübeyr'in Hazin Sonu	299
Haccac'ın Hışmına Uğrayan Âlim: Said b. Cübeyr	307

V. Mezhepler ve Düşünce Akımları

Muhalefetten İktidara Şia	315
Şiddet Eğilimli Muhalefet: Hariciler	321
İslam Dünyasında Tecdit	331

VI. Kurumlar

İslam Tarihinde Mabedin Ortaya	
Çıkışı ve Tarihsel Gelişimi	339
Asr-ı Saadet'ten Abbasilere Hilafet	344

VII. İlimler

Emevilerde Dinî İlimler	355
Emevilerde Müspet ve Beşeri Bilimler	363
Hadis Literatürünün İslam Tarihi	
Açısından Kaynaklık Değeri	369
Bibliyografya	375
Dizin	381

Kısaltmalar

a.s. : aleyhisselam

b. : ibn (ođlu)

bt. : bint (kızı)

c.c. : celle celalüh [O'nun şanı yücedir]

r.a. : radiyallahu anh
[Allah ondan razı olsun]

s.a.v. : sallallahu aleyhi ve sellem [Allah'ın
selamı ve salatı üzerine olsun]

s. : sayfa

ty : basım tarihi yok

Önsöz

Yüce Allah'ın (c.c.) insanlığa son mesajını duyurmak üzere görevlendirdiği Hz. Peygamber'in (s.a.v.) vahyi almaya başladığı zamandan itibaren ilahî hitabı merkezine alarak gelişen İslam medeniyeti, tarihin en büyük medeniyetlerinden biridir. Bu medeniyetin evlatları, sadece siyasi güçleriyle değil, aynı zamanda değerleriyle, ahlâklarıyla, ilmi faaliyetleriyle ve kurumlarıyla da insanlığa büyük hizmetlerde bulunmuşlardır. Müslümanlar, diğer din ve kültürlerle mensup insanların yaşamalarına en uygun ortamları oluşturmaya önem vermiştir. Öte yandan onların değerlerini geliştirme haklarına saygı duydukları gibi bunları koruyacak bir sistemi asırlarca yaşatmışlardır. Bu sayede Müslümanların kurdukları devletlerde bazı bölgelerde gayrimüslimlerin nüfusu Müslümanlardan fazlaydı. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde dahi Müslüman olmayanların nüfusu yarıya yakındı.

Müslümanların sahip oldukları siyasi birliği yitirmeleri, onlara ait değerlerin ve kurumların da büyük tahribata maruz kalmasına sebep olmuştur. Ancak İslam medeniyeti, sahip olduğu potansiyel ve dinamiklerle insanlığın yolunu aydınlatacak dinamizme sahip yegâne medeniyet olarak üzerindeki külleri kaldıracak bir bilinç ve irade beklemektedir. Bu bilinci sağlayacak olan ise Yüce Allah'ın, nazil olduğu günden bugüne Allah'ın koruması altında olan ve insanlığın yolunu aydınlatan kitabıdır.